

Innoveren doe je samen

Peter Knippels

9 juni 2022

Toekomstvisie gewasbescherming 2030

- Drie strategische doelen:
  - Plant- en teeltsystemen zijn weerbaar
  - Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden
  - Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen op producten
- Vertaald naar Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming
  - Meer dan 150 acties
  - LTO trekker van meer dan 1/3 van de acties

Praktijkprogramma Plantgezondheid

- Centrale thema: werken aan bouwstenen voor systeem-doorbraken binnen teeltsystemen in de praktijk
- Opgesteld door LTO NL ism met GTNL, Cosun, KAVB, SPB, NFO, LTO Noord, ZLTO en LLTB
- Inhoudelijk:
  - 13 sectorale pilots: toepassen van nieuwe kennis, haalbare en betekenisvolle stappen op weg naar weerbare teeltsystemen
  - Horizontale thema's: expertteams en proeftuinen
- Start eind 2021
- Looptijd 4-5 jaar

Uitgangspunten praktijkprogramma

- Teler centraal
- Small wins theorie (Katrien Termeer, WUR) als basis van het transitieproces
- Sectoren leren van elkaar in expert teams en in proeftuinen
- Geen optelling van losse pilots

Onderdelen

- Pilots
  - Sectoraal en/of regionaal
  - 'small wins' / doorbraken

specifiek onderwerp
- Proeftuinen
  - Pilots en meer (demo's, fieldlabs, etc.)
  - Bottom-up leergemeenschap

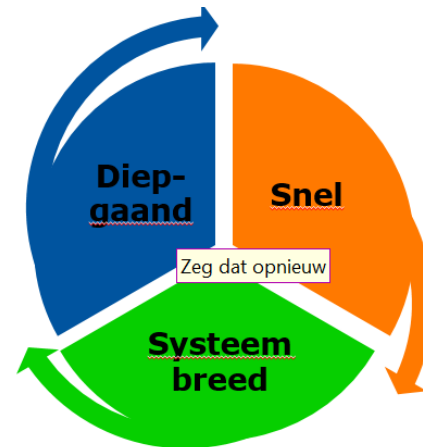
thematisch
- Expert teams
  - Inhoudelijke sturing & verbinding
  - Opschaling & uitrol

Sectorale pilots

	Naam pilot	Initiatief van
1	Duurzame gewasbescherming glastuinbouw	GTNL
2	Kas als Ecosysteem	GTNL
3	Onkruidbestrijding suikerbieten	Cosun
4	Duurzame lelieteelt Drenthe	KAVB
5	Duurzame teelt van tulpen en bijgoed	KAVB
6	Nieuwe gewasbeschermings-strategieën fruit	NFO
7	Terugdringen emissie fruitteelt	NFO
8	Alternatieven voor glyfosaat	LTO NL
9	Weerbare teelten aardappelen in ketenperspectief	Vakgroep akkerbouw en vollegrondsgroenten
10	Weerbaar telen bomen, vaste planten en zomerbloemen	Vakgroep bomen, vaste planten en zomerbloemen
11	Emissie beperking bomen, vaste planten en zomerbloemen	Vakgroep bomen, vaste planten en zomerbloemen
12	Gewasbescherming in grondwaterbeschermingsgebieden preiteelt	ZLTO
13	Bestrijding bonenvlieg t.b.v. eiwittransitie	ZLTO

Strategie van “small wins”

- Werken aan grote maatschappelijke vraagstukken door kleine betekenisvolle stapjes met zichtbare resultaten
- Kleinere schaal
  - Houdt mensen scherp
  - Diepgaander
- Sneller:
  - Onder de radar
  - Starten met onvolledigere info
  - Door kleine omvang minder risico's
- Geen peanuts
  - Resoneren, systeemverandering

Wat zijn small wins?

- Kleine stap op weg naar systeemverandering/ambitie
- Tastbare resultaten voor direct betrokkenen
- Diepgaande verandering
- Wrijving en barrières
- Verbinding technische en sociale verandering
- Plek met energie

Geen quick win
Geen laag hangend fruit

Verspreiden, verbreden en verdiepen

Verspreiden 	Het wordt groter, opschaling, anderen gaan het ook doen	Meer Kipster bedrijven in Nederland, Europa en de VS
Verbreden 	Impact wordt ook gerealiseerd in andere gebieden/plekken, verbinding met andere uitdagingen	Circulariteit in keten (mest weer afzetten bij producent reststromen), educatie, koppeling aan sociale werkvoorziening
Verdiepen 	Het wordt nog radicaler	Restromen meteen omzetten in eten: Vegan ei

Betekenisvolle stap richting diepgaande verandering

	Weerbare planten	Weerbare teeltsystemen	Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden	Gebruik middelen zonder milieu emissies en residuen
Eerste orde: Verbetering huidige situatie	Betere weerbaarheid		Akkerranden	Laagrisico middelen en emissie-beperkende technieken
Tweede orde: Verandering technieken routines en relaties	Verhoogde weerbaarheid gewassen	Precisie - landbouw, mengteelten	Functionele agro-biodiversiteit	Minimaal en slim (tijd- en plaatsspecifiek) gebruik groene middelen
Derde orde: Ingrijpende verandering van waarden, identiteiten en systemen	Weerbare gewassen en planten	Weerbare regionale land- en tuinbouw systemen	Algemene regionale biodiversiteit	Geen chemie; geen emissies naar bodem, water en lucht; geen residuen

Transitie vraagt andere aanpak

- Versnellen en verdiepen om in 2030 grote stappen gezet te hebben
- Vraagt andere (beleids)instrumenten, meer flexibiliteit en meer maatwerk
- ‘Innovaties van nu in 2030 gemeengoed in de praktijk’
  - Robotisering en precisielandbouw
  - Alternatieven voor chemische middelen

Versnelling vraagt investering

- Structureel € 30 mln per jaar extra in begroting LNV voor kennis-ontwikkeling en –verspreiding onder UP
- Onderzoek: UP en transitie centraal
- Centrale aansturing wetenschappelijk en praktijkonderzoek
- Vraagt van bedrijfsleven keuzes maken en prioriteiten stellen
- Samenwerking en samen verantwoordelijkheid nemen

Dank voor uw aandacht

Vragen?